

[Bruun de Neergaard.]

Den højtærede minister er også i den vildfarelse at tro, at det alene er over for fiskerierhvervet, vi gør vore synspunkter i denne retning gældende. Vi har hidtil — og det vil vi også i den kommende tid — med hensyn til direkte udlån til andre erhverv indtaget en stilling mage til den, vi her har indtaget.

Fiskeriministeren (Chr. Christiansen): Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Bruun de Neergaard, at det for mig står sådan, at det konservative folkeparti har haft en særlig lyst til at gribe ind over for fiskerierhvervet. Det begyndte for et par år siden, da et par af partiets medlemmer ikke ville stemme for det dengang foreliggende lovforslag, og nu er det altså endt med, at hele partiet ikke vil være med. Det ærede medlem siger, at det er ikke, fordi man er imod at støtte fiskerierhvervet. Nej, det er muligt, at man ikke har det i tankerne; men desværre, de udveje, der har været anvist, viser sig alle at være dårligere for fiskerierhvervet end den lovgivning, der gælder i øjeblikket, og det er vel også ud fra det synspunkt, at folketingsudvalget for den danske lovgivnings vedkommende er blevet enigt om at foreslå denne forlænget i de 3 kommende år. Det er ud fra dette synspunkt, jeg vil fastholde, at de konservative her prøver at finde en ny linje over for et erhverv, som trænger til en hjælpende hånd, et erhverv, som gennem en 10-årig udvikling har vist sig at være et overordentlig betydningsfuldt eksporterhverv, og som måske fremover har endnu større muligheder, end vi i øjeblikket kan notere gennem vore tal. Man må beklage, at de konservative har indtaget den stilling, men det er der jo ikke noget at gøre ved.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

P. M. Dam: Da der er udtalt ønske om udvalgsbehandling, skal jeg foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om frivillig overgang til fuld grundskyld [af Oluf Pedersen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1177, fremsættelsen i tidenden sp. 1950).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Kampmann): Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er dette lovforslag fremsat som et supplerende forslag til det af regeringen fremsatte forslag om grundstigningsskyld. Motivet til fremsættelsen af dette lovforslag er formentlig, som ved tidligere fremsættelser, at spørgsmålet om fuld grundskyld skal indgå i drøftelserne af problemet om grundstigningsskyld.

Som de ærede forslagsstillere ved, er jeg i og for sig ikke modstander af fuld grundskyld, men når man tænker på den behandling, lovforslaget om grundstigningsskyld har fået her i tinget, må man vist betragte det som et stort fremskridt, hvis vi kan nå til gennemførelse af det af regeringen fremsatte lovforslag. Jeg har imidlertid, som jeg tidligere har givet udtryk for ved behandlingen af et tilsvarende lovforslag, intet imod, at spørgsmålet om frivillig overgang til fuld grundskyld indgår i forhandlingerne, og jeg forventer, at lovforslaget henvises til det udvalg, der behandler regeringens forslag om grundstigningsskyld.

Holger Eriksen: Det problem, der her er sat under debat, har vi behandlet indgående i grundskyldskommissionen. Der er dér ført meget lange forhandlinger herom, men når jeg ikke i dag finder anledning til at genoptage dem her, skyldes det den omstændighed, at jeg har den opfattelse, at man må løse problemerne i den rækkefølge, hvori de foreligger.

Forudsætningen for gennemførelsen af det foreliggende lovforslag må naturligvis være, at man har gennemført det regeringsforslag, der allerede er henvist til et udvalg; og som følge deraf mener jeg, at det er for tidligt at beskæftige sig med, hvad man eventuelt vil gøre for at gå over til fuld grundskyld. Efter min mening er fuld grundstigningsskyld i princippet det samme

[Holger Eriksen.]

som fuld grundskyld. Tilbage står så kun spørgsmålet om ejendommens værdi, før man gennemfører den fulde grundstignings-skyld, og jeg kan i og for sig ikke indse, at det har større praktisk betydning, om den bliver hos skødehaverne eller bliver overført til staten, f. eks. på den her foreslåede måde. Men som sagt, det er noget, vi kan diskutere i udvalget, navnlig når det andet lovforslag er gennemført.

Hvad angår bestemmelsen om udbetaling af afløsningssummerne, forudsætter dette en forhøjelse af formueskatten, og jeg personlig skulle ikke have noget imod, at man forhøjede formueskatten — med den fantastiske rente, som kapitalen i øjeblikket kan tilegne sig. Men det ligger jo ikke for. Jeg mener derfor ligesom den højtærede finansminister, at man bør afvente resultatet af de forhandlinger, der bliver ført i udvalget.

Thorkil Kristensen: Realiteten i det lovforslag, der her foreligger, er jo, at der skal indføres en ekstraordinær formueskat i 25 år på ca. 300 mill. kr. om året, og at disse mange penge skal anvendes til gradvis statsopkøb af jordværdierne her i landet. Det er vistnok den mest rammende karakteristik, man kan give af det foreliggende lovforslag.

Må jeg gøre et par bemærkninger om den nye formueskat, der her er foreslået. Den er sat til 1 pct. af alle formuer over 20 000 kr., og den er således i modsætning til den nuværende formueskat ikke progressiv. Medens man nu tager hensyn til de mindre formueejere ved at beskatte deres formuer med en lavere procent end den, man anvender for de større formuer, er der ikke tale om, at retsforbundet vil tage et sådant hensyn til de mindre formueejere ved denne formueskat. Tværtimod, man vil sænke formuegrænsen, som jo nu er 30 000 kr., til 20 000 kr., medens jeg ellers har fået den forståelse, at den almindelige tendens går i retning af at forhøje den skattefrie formuegrænse, således som vi også for vort vedkommende er tilhængere af det, og således som det må være naturligt både på grund af den faldende pengeværdi og på grund af, at man ønsker at stimulere opsparingen i bredere kredse. Dette må jo

netop trække i retning af, at man skal forhøje og ikke nedsætte den gældende undergrænse for skattepligtige formuer.

Man foreslår altså her stort set en tredobling af det beløb, der nu opkræves i formueskat. Det skal tredobles i de næste 25 år, og disse penge skal så bruges til afløsning af jordværdierne for dem, der ønsker det, på den måde, at de skal have afløsningssummen udbetalt, og så skal de til gengæld i de kommende år svare 4 pct. af den til enhver tid gældende grundværdi. Det er således tanken, at denne afløsning principielt og så vidt muligt skal ydes i kontanter. Hvis der ikke kommer nok ind i det første år, skal resten afholdes i obligationer, forstår jeg. Det medfører den kuriositet, at for dem, der får kontanter, fremkommer der, i hvert fald i den nuværende situation, en fin rentegevinst, fordi man kun skal svare 4 pct. i grundskyld af det, man får udbetalt kontant, og som man i øjeblikket f. eks. kunne anvende til køb af statsobligationer til 7 pct. effektiv rente. Det vil sige, at for dem, der ikke venter, at deres grundværdier vil stige noget videre, vil det være en god forretning at få denne afløsning. Anderledes kan det komme til at ligge for dem, der venter, at deres grundværdier vil stige, for de forpligter sig til at betale fuld grundskyld, og det vil i realiteten, som det ærede medlem hr. Holger Eriksen sagde, betyde fuld grundstignings-skyld af den fremtidige stigning, oven i købet fra 1950 at regne.

Det medfører den ejendommelige virkning, at stimulansen til at forlange denne afløsning vil være størst i de tilfælde, hvor det ingen interesse har for staten, nemlig dér, hvor der ikke er rogen synderlig fremtidig grundstigning at vente, hvorimod den vil være mindre i de tilfælde, hvor det ville have mere interesse for staten, nemlig hvor man ad denne vej ville kunne sikre en stærkere grundstignings-skyld.

Kapitalmarkedsmæssigt betyder dette jo, at man beklipper de bestående formuer, både dem, der findes i dag, og dem, der vil blive dannet ved opsparing i de næste 25 år, naturligvis til betydelig skade for den private opsparing. Til gengæld vil der komme en hel del penge ud derved, at staten — sådan kommer det jo til at virke — i realiteten træder i stedet for en hel del af de

[Thorkil Kristensen.]

private pantekreditorer her i landet. Det, der vil ske, er jo netop, at staten ved denne afløsning sætter penge ind i private ejendomme og derved bevirker, at en hel del af de nuværende private pantekreditorer får deres penge fri.

Hvad disse store omlægninger og omkalfatringer på kapitalmarkedet kan føre til i det lange løb, er helt uoverskueligt. Det vil med andre ord sige, at man til ingen nytte foreslår en meget betydelig indgriben i vort kapitalmarkeds naturlige funktion, som jo ellers i disse år med det store investeringsbehov er noget overmåde sårbart.

Det hedder, at den rente, man herefter får ind ved afløsning af grundværdien, skal bruges til skattelettelse. Sådant noget ser altid godt ud, men jeg håber ikke, at offentligheden vil lade sig vildlede. Det er jo ingen kunst at gennemføre visse skattelettelser, hvis man først har indført en ny skat på 300 mill. kr. om året — det tror jeg vi er flere der vil kunne finde ud af. Man må være klar over, at hvis der i forbindelse med dette lovforslag bliver talt om skattelettelser, der efterhånden vil blive til betydelige beløb, er baggrunden den, at man begynder med at indføre en ny skat på 300 mill. kr. om året, at udbetale af formuebesidderne og derfor til skade for den bestående opsparing.

En anden konsekvens af lovforslagets gennemførelse vil være, at man for de afløste ejendommers vedkommende får fuld grundstigningsskyld. Det vil sige, at man inddrager $\frac{4}{4}$ af al fremtidig grundstigningsskyld mod de $\frac{3}{4}$, der gælder i øjeblikket. Der vil også efter forslaget blive tale om at inddrage den uafkortede grundstigningsskyld, medens man jo i øjeblikket har to tillæg til grundbeløbet, som betyder fradrag i grundstigningsskylden, nemlig fejtillægget og konjunkturtillægget. Det har altid for os været afgørende, at disse to tillæg blev bevaret, fejtillægget på grund af vurderingens usikkerhed og konjunkturtillægget, fordi det ikke har nogen økonomisk mening at inddrage en værdistigning, som ikke er en virkelig værdistigning, og det er den jo ikke, når den svarer til pengeværdiens forringelse.

Jeg har også bemærket, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard på det radikale venstres møde på Nyborg Strand den

6. januar har udtalt, at det radikale venstre ønsker, at man bevarer begge disse to tillæg, både fejtillægget og konjunkturtillægget. Jeg må derfor gå ud fra, at der nu er flertal for noget sådant. Det synes det ærede medlem hr. Oluf Pedersen ikke at have bemærket.

En anden egenskab ved den form for grundstigningsskyld, der her foreslås, er, at den i realiteten vil få tilbagevirkende kraft fra 1950, idet dette år skal være udgangspunktet efter det foreliggende lovforslag. Det kan vi naturligvis slet ikke medvirke til, og af de grunde, jeg her har nævnt, er det klart, at venstre ikke kan medvirke til gennemførelsen af et lovforslag som dette.

Thestrup: Jeg kan ikke love de ærede forslagsstillere, at jeg vil stille mig velvilligt over for det foreliggende lovforslag. Alene de dækningsregler, der indeholdes deri, må jeg på det allerbestemteste tage afstand fra. De går direkte mod de bestræbelser, der i alt fald fra vor side udfoldes for at støtte opsparingen her i landet.

Jeg skal indrømme de ærede forslagsstillere, at jeg ikke tør sige, at det fremsatte lovforslag er grundlovsstridigt. Jeg er naturligvis villig til at drøfte lovforslaget i et udvalg.

Skytte: Vi har nogle gange her i tinget drøftet det problem, vi beskæftiger os med nu, og jeg skal derfor indskrænke mig til forholdsvis få bemærkninger.

Formålet med det lovforslag, der er fremsat af retsforbundet, angives dels i lovforslagets bemærkninger, dels i fremsættelsestalen at være at få indført fuld grundskyld ad frivillig vej. I lovforslagets bemærkninger såvel som i fremsættelsestalen bebudes det, at gennemførelsen af lovforslaget vil gøre det lettere for de unge at få jord, ligesom en almindelig skattelettelse stilles i udsigt. Jeg vil med det samme sige, at formålet kan se ret tillokkende ud, men vil tilføje, at der er al mulig grund til at underkaste disse påstande en grundig undersøgelse i et udvalg. Vi har jo et sådant udvalg nedsat, og jeg går ud fra, at dette lovforslag skal henvises dertil. Vi er villige til i udvalget at medvirke til en sådan undersøgelse, det kan jeg godt love forslagsstillerne.

Umiddelbart forekommer det mig imid-

[Skytte.]

lertid mere end tvivlsomt, om det, der er lovforslagets hensigt, nås, hvis forslaget gennemføres. Det er for det første tvivlsomt, om ret mange vil benytte sig af den foreslåede, jeg må have lov at sige storstilede statsfinansiering, som retsforbundet her stiller forslag om. Det er tvivlsomt, fordi det at få finansieret grundværdien i forbindelse med en ejendomshandel ikke er det, der normalt volder de største kvaler. De, der har lejlighed til måske med fordel at benytte sig af det her foreslåede, er dem, der i forvejen er bedst stillet, og jeg tvivler på, at de vil gribe til denne udvej. De andre, specielt de dårligst stillede, vil have ringe glæde af at gøre det, fordi deres kreditorer, de, der står bagved, utvivlsomt vil forlange indbetalt et beløb svarende til det, man kan opnå i statslån ved afløsning af grundværdien. Det er selvfølgelig ikke sikkert, at det altid går lige op, men jeg tror, at ved bedømmelsen af det vil det spille ind. Derfor tror jeg ikke, der bliver noget stærkt tilløb til at gå ind for en frivillig afløsning af grundværdistigningen på de vilkår, forslaget opstiller, og derfor føler jeg mig heller ikke overbevist om, at de foreslåede relativt lave rentesatser vil være medvirkende til at drive ejendomspriserne op. Det kunne der godt være tale om, hvis forslaget blev udnyttet i stærk grad, men da det afhænger af, hvor meget tilbuddet om statslån benyttes, og da det efter min bedømmelse ikke vil blive benyttet i nogen udstrakt grad, kan man måske se bort herfra.

Det forekommer mig, at det ærede medlem hr. Oluf Pedersen nogle gange her i salen har udtalt meget stærke ord om billige statslåns fordærvende virkninger. Kan vi betragte fremsættelsen af dette lovforslag som bevis på, at det ærede medlem har ændret opfattelse på dette punkt?

Den skattelettelse, der stilles i udsigt, havde jeg lejlighed til at karakterisere i fjor. Jeg tror, det ærede medlem hr. Oluf Pedersen vil huske, at jeg karakteriserede den meget stærkt i fjor. Det går jo i al sin enkelhed ud på, at man foreslår at udskrive 7½ milliard kroner i formueskatter for derefter at give en lettelse på andre områder, der svarer til renten af dette beløb. Det var det, jeg i fjor ikke kaldte hekseri, det er nemlig kun behændighed. Jeg har

nok set, at det ærede medlem hr. Oluf Pedersen rask væk i sin fremsættelsestale forhøjer skattelettelsen fra 300 mill. kr. om året til 500 mill. kr. om året. Det ærede medlem siger ikke noget som helst om, hvor pengene til den sidste skattelettelse skal komme fra. Det er altså, om jeg så må sige, et slag i luften; det har meget lidt forbindelse med den jord, som det ærede medlem ellers kredser om i dette lovforslag. Det kan selvfølgelig have sine årsager, og det er for mig at se af ganske naturlige årsager, det ærede medlem ikke fortæller, hvor resten af skattelettelsen skal komme fra. Der skal efter lovforslaget betales 1 pct. årlig af alle formuer ned til 20 000 kr.; i praksis vil det sige, at en del af de unge, som det er forslaget hensigt at give en lettelse, som det ærede medlem hr. Oluf Pedersen vil hjælpe med et lån i grundværdierne, skal være med til at betale dertil i form af formueskat. Forholdene er jo nemlig sådan i dag, at uden en formue af denne størrelse er der meget små muligheder for at erhverve et landbrug af passende størrelse. Har det ærede medlem hr. Oluf Pedersen gennemtænkt, hvad det betyder i praksis at tage 1 pct. i formueafgift — uden progression, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen fremhævede før — af alle formuer over 20 000 kr.? Ikke alene mange unge, men også en stor del af landets husmænd, mindre handlende, håndværkere og gartnere vil rammes af denne bestemmelse. Synes det ærede medlem hr. Oluf Pedersen virkelig, det er rigtigt at pålægge alle disse mindre formueejere 200, 300 eller 400 kr. i øget skat hvert eneste år? For mig at se er det i hvert fald en underlig måde at fremme opsparingen på.

Retsforbundet kan ikke vente tilslutning fra mit parti til gennemførelse af formueafgifter i den form, der her foreslås. Det radikale venstre er tværtimod tilhænger af at hæve den skattefri formuegrænse.

Hvad lovforslagets øvrige bestemmelser angår, må vi se nærmere på dem i udvalget.

Alfred Jensen: Hensigten med dette lovforslag er, at spørgsmålet om gennemførelse af fuld grundskyld kommer med ind i udvalgets overvejelser. Man har derfor ikke just tænkt sig nogen særlig dybtgående behandling af problemerne her i tinget. De ordførere, der hidtil har talt, er

[Alfred Jensen.]

da også gået uden om de principielle problemer, vel ud fra den betragtning, at de har været drøftet så ofte, og at partierne har fremsat deres synspunkter så tit, at de må være almindeligt kendt. Det gælder naturligvis også for mit vedkommende. Jeg har på den kommunistiske gruppes vegne ved flere lejligheder taget stilling til disse problemer.

Vi ser gerne, at man inddrager jordrenten. Jeg har dog før gjort opmærksom på, at selv om man går over til fuld grundskyld, har man ikke dermed inddraget den fulde jordrente. Så længe man bevarer den private ejendomsret til jorden og salgsmulighederne, vil der være mulighed for spekulation, og de rentesatser og værdiansættelser, der opereres med i de forskellige forslag, er ikke af en sådan beskaffenhed, at man inddrager den fulde jordrente. Ikke desto mindre kan den kommunistiske gruppe gå ind for, at man forsøger at gennemføre fuld grundskyld, dog under den forudsætning, at det ikke medfører øgede skatter.

Nu står vi over for et forslag, om hvilket det er blevet sagt, at ét er sikkert, og det er, at det indfører en formueskat. Noget andet er, hvor mange der vil udnytte muligheden for frivillig overgang til fuld grundskyld. Jeg er enig i, at det eneste sikre her er, at pengene skal opkræves, men spørgsmålet er, om der er tale om en skat eller en formueafgift. Jeg ved nok, at ordføreren for forslagsstillerne og hans parti ikke er særlig interesseret i at tale om ekspropriation, men jeg mener, dette er en art ekspropriation. Nu ser jeg, at det ærede medlem hr. Oluf Pedersen sidder og grifler ned; han er måske ikke så glad for, at det får denne betegnelse. Jeg har i hvert fald bedømt lovforslaget ud fra det synspunkt, at det drejer sig om en art inddragning af formue. Vi har ikke, hvad princippet angår, betæneligheder ved, at man skrider til en sådan inddragning. I øvrigt er jeg enig i, hvad der er blevet sagt her, at bundgrænsen ligger noget lavt; vil man gå denne vej, bør man nok have en betydelig højere bundgrænse end den, der her er foreslået. Hvis man kunne nå frem til indførelse af fuld grundskyld, ville det lette udviklingen i så vel industri som landbrug, da det i så fald ikke var nødvendigt at udrede de købesummer, som jordmono-

polet fordrer. Fuld grundskyld vil betyde en lettelse i udviklingen, når byrderne der ved blot ikke lægges på den mindre bemidlede befolkning.

Som sagt er lovforslaget fremsat med det formål, at spørgsmålet fuld grundskyld tages med i overvejelserne, og det er derfor uklart, hvad der vil komme ud deraf. Vi kan lige så lidt som andre tage stilling til lovforslaget i dag. Vi regner med på et eller andet tidspunkt at få en betænkning fra udvalget; jeg forestiller mig ikke, at den kommer til at indeholde forslag, der tager hensyn til de ønsker, der findes udtrykt i det foreliggende lovforslag, men skulle det mod min forventning ske, vil vi naturligvis tage stilling til enkelthederne i et sådant forslag, når det kommer til anden behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Oluf Pedersen): Den højtærede minister gjorde gældende, at det lovforslag, vi her har fremsat, var et supplement til regeringsforslaget, og at regeringsforslaget burde gennemføres først. Det skal jeg ikke gøre indvendinger imod, men det, vi har ønsket, er at vise, hvordan der på grundlag af regeringsforslagets gennemførelse kan indføres fuld grundskyld. Nu må vi jo se, om vi får regeringsforslaget gennemført i år i en forbedret skikkelse, og om vort forslag så også kan blive gennemført, eller vi skal vente til efter det valg, som måske nok kan blive nødvendigt, for at de forskellige partier kan finde deres ben.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen havde, så vidt jeg forstod, ikke noget personligt imod, at man inddrog en del af den nu bestående kapital og jordrente, der er blandet sammen, til fællesskabet. Hidtil har man jo glemt at inddrage jordrenten, således som det havde været politikernes pligt.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen erklærede, at det i realiteten drejede sig om en formueafgift på 300 mill. kr. Det fremgår for så vidt klart af min fremsættelsestale, at det drejer sig om at få gennemført fuld grundskyld, men da man har tilladt, at jordrenten har været i privat besiddelse, så folk har været tvunget til at købe jorden, har været nødt til at forpligte sig og forgælde sig, har vi ment, at alle formuer på over 20 000 kr., som har fået fordelen af jord-

[Oluf Pedersen.]

renten, skal deltage i den byrde, der kommer ved overgang til fuld grundskyld. Det er en erstatning, som formuerne skal betale, fordi der på grund af politiske fejlgreb ikke har været opkrævet den grundskyld, som havde været naturlig. Jeg forstår for så vidt godt, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen og andre er så forfærdede over en formueafgift på 1 procent på formuer over 20 000 kr., hvis de slet ikke har opdaget, at der til gengæld for denne formueafgift gives en skattelettelse, som mere end modsvarer formueafgiften, til alle, der kan siges at være vanskeligt stillet. Der er ingen af dem, som kommer til at betale mere i formueafgift, end de får i skattelettelse, så det kommer altså ikke til at røre dem et kvæk.

Når det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen taler om pengevæsenet og om opsparingen, må jeg have lov at spørge, om man tror, det vil være muligt fremover at skaffe den fornødne opsparing her i landet, hvis man ikke finder frem til en form for sikring af det danske pengevæsen, og dansk pengevæsen kan efter mit skøn ikke sikres, hvis man beholder det nuværende skattesystem. Vort forslag regner ikke med en faldende pengeværdi, vi regner ikke med fortsat inflation, men med at afskaffe inflationen. Det er formålet, og det fremgik også klart af min fremsættelsestale.

Enkelthederne i forslaget er vi fuldt ud villige til at drøfte i udvalget, og jeg siger ikke noget som helst til, at man ikke lige med ét slag kan se alt, hvad der ligger i det. Jeg vil dog lige gøre opmærksom på, at medens afløsningen er frivillig, er formueafgiften og grundstigningsskylden ikke frivillige. Grundstigningsskylden er imidlertid indeholdt i regeringsforslaget, den er for så vidt ikke med i vort forslag. Det er forudsat i vort forslag, at man ved regeringsforslaget inddrager grundværdistigningen, det vil sige, at hvis regeringsforslaget vedtages, kommer man til at aflevere grundværdistigningen, enten man afløser eller ikke, således at de, der ikke begærer afløsning, alligevel kommer til at betale grundstigningsskyld, så jeg tror bestemt, man vil foretrække afløsning.

Afløsning, og hvad dertil hører, er ikke en idé, som retsforbundet har undfanget. Den er grundskyldskommissionens, og for så vidt

kan man vel sige, det er et forslag, man har været fælles om inden for mange politiske partier, et forslag, hvorom det ærede medlem hr. Skytte i sin tid erklærede — hvad det ærede medlem muligvis har glemt — at det sammen med de ledsagende bemærkninger gav en saglig anvisning på, hvorledes fuld grundskyld kan gennemføres. Dengang erklærede det ærede medlem sig som tilhænger af fuld grundskyld, men vi har aldrig nogen sinde set et forslag fra det ærede medlem hr. Skytte om, hvordan han vil gennemføre fuld grundskyld. Han siger, han er tilhænger af fuld grundskyld, men afviser alt, hvad vi andre og endog tre radikale medlemmer af grundskyldskommissionen gik ind for. Det kunne være morsomt at se, hvordan det radikale venstre ville gennemføre det. Man har indtrykket af, at det ikke er andet end bluff, hvad det måske også er. Hvordan vil de radikale i få ord skitseret, hvad det er, de vil. Det ærede medlem hr. Skytte angriber formueafgiften, men hvordan vil han da nå frem til fuld grundskyld? Vil det ærede medlem ikke give afløsning, vil det ærede medlem have, at vi uden videre inddrager grundværdierne uden at give afløsning, og hvis vi skal give afløsning, skal vi så ikke have midler til det? Hvordan vil det ærede medlem bære sig ad? Det er let nok at angribe, når man ikke selv kan få en lys idé.

Når man inddrager formueafgiften og dermed overflødiggør den statsfinansiering, vi har i dag, som atter nødvendiggør den nuværende skatteudskrivning, kan man give skattelettelse. Den skattelettelse, vi her har foreslået, er en realitet for de 300 mill. kr.s vedkommende. Men forslaget er jo for så vidt enkelt: en afløsning ved, at jordrenten inddrages til staten i stedet for til den private kapital. Selve overgangsproblemet klares ved at tage en formueafgift, der skal svare netop til det, man godtgør skødehaveren. Det er en bod på den uret, der er begået ved, at man ikke har opkrævet de samfundsskabte værdier til fællesskabet; disse værdier er kommet i privat besiddelse, og de private må derfor udrede et tilsvarende beløb. Der bliver tilbage i privat eje, selv om man gør dette, en værdi svarende til alt, hvad de private selv har skabt — både det nulevende og de foregående slægtled. Det er kun det beløb, der

[Oluf Pedersen.]

svarer til, hvad vi har skabt i fællesskab, vi inddrager, og jeg mener ikke, man kan sige, at vi går nogen formueejere for nær.

Forslaget har det formål at søge en retfærdig løsning på dette problem, men det har også det formål at hjælpe os til at komme ud af hele vort nuværende skattesystem. Vi kan jo drøfte i udvalget, om det ikke er rigtigt, når jeg hævder, at de nuværende skatter påvirker prisniveauet, at de påvirker pristallet; de bevirker, at de offentlige udgifter stiger: ca. halvdelen af de skatter på mellem 6 og 7 milliarder kroner, som vi betaler i dag, er en følge af skatterne selv — halvdelen af dette beløb går altså til dækning af de skatter, som skatterne selv har forvoldt. Vi er inde i et system, der — hvad alle partierne her i tinget nu erkender — er ved at udvikle sig galt. Man siger ligefrem, at man regner med inflationen, og det gør jeg også, hvis der ikke bliver foretaget en ændring. Derfor siger jeg, at vi må skaffe det offentlige en indtægt, som ikke skaber inflation og prisstigning. En sådan indtægt kan man få gennem grundrentens inddragning til fællesskabet i stedet for til privatkapitalen. Det giver ikke større byrder, og det giver ikke inflation. Hvis man hos formueejerne opkræver en femtedel af beløbet — svarende til det, de har fået for meget ved, at jordrenten er tilflydt dem — så vil det ikke skabe inflation. En højere rente vil ikke blive følgen, for formueejerne tager naturligvis allerede i dag, hvad de kan få.

Jeg for mit vedkommende tror, at hvis de ærede medlemmer, som har talt imod forslaget, havde overvejet konsekvenserne lige så grundigt, som jeg nu gennem 40 år har overvejet dem, ville de have været enige med mig, men jeg håber, det skal lykkes gennem behandlingen i udvalget at få klarlagt visse af de misforståelser, der foreligger. Det, det drejer sig om, er en form for gennemførelse af fuld grundskyld, som bygger på den bestående lovgivning plus det lovforslag, der foreligger fra den høje regering, og det gælder om — hvad grundskylds-

kommissionen også var inde på — at man gennemfører fuld grundskyld efter de principper, som gælder i jordlovene af 4. oktober 1919. Disse principper blev udarbejdet i landbokommissionen af 1911. Der var i denne repræsentanter for alle de daværende politiske partier; retsforbundet var der ikke, men der var repræsentanter både for venstre, for de konservative, de radikale og for socialdemokraterne. Nogle af venstres medlemmer — ikke dem alle — plus radikale og socialdemokrater gik ind for det princip, som vi nu ønsker lagt til grund for jordbesiddelse her i landet. Da det kom frem som et forslag fra landbrugsminister Kr. Pedersen, kneb det med at få det igennem landstinget; men så kom landstingsmand H. Hauch med et forslag, der sikrede, at det gik igennem som et forslag, og dette forslag har virket godt. Det foreliggende forslag er en løsning, hvorved man får fuld grundskyld med alle dens fordele og samtidig bevarer den private ejendomsret, således som vi ønsker den bevaret. Det var det, grundskyldskommissionen foreslog, så hvis ærede medlemmer, inden vi nu går til udvalgsbehandling, ville gøre mig den tjeneste at læse grundskyldskommissionens betænkning, ville de have gjort et godt forarbejde til forståelse af, hvad det forslag, vi her behandler, drejer sig om.

Aage Fogh: Jeg vil gerne på egne vegne gøre et par bemærkninger i tilknytning til det foreliggende forslag. Jeg vil da først sige, at jeg vurderer dette forslag sådan, at det først får betydning, når regeringens forslag om grundstigningsskyld er gennemført. Jeg havde allerede i fjor lejlighed til at sige til den højtærede finansminister, at han kunne regne med min støtte dertil, og det kan han stadig.

Dernæst er det ikke nogen hemmelighed, at jeg af princip er tilhænger af den fulde grundskyld. Jeg tror, at det vil have mange, mange heldige virkninger, hvis man gennemfører den, og jeg er derfor også tilhænger af, at det forslag, som her er fremsat, får en

[Aage Fogh.]

grundig og velvillig behandling. Om det kan gennemføres i den nuværende form, skal jeg lade være usagt, men fra min side skal der i hvert tilfælde ikke mangle velvilje. Jeg er fuldkommen overbevist om, at den dag, grundstigningsskylden er gennemført, vil overordentlig mange, navnlig af de mindre jordbrugere, have interesse i at lade deres grundværdi frivilligt afløse med konstanter, og jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at denne afløsning vil medføre store forbedringer ude i det danske landbrug.

Der er mange, som påstår, at hvis man går til en sådan afløsning af grundværdierne, vil det føre med sig, at kreditforeningerne siger deres lån op. Jeg tror, det er med urette, man siger dette; det er efter min mening en insinuation over for kreditforeningerne, for med de lån, kreditforeningerne ligger med i dag, idet de knap har belånt en tredjedel af landbrugets værdier, vil forholdet være det, at kreditforeningerne, hvis de penge, der kommer til udbetaling ved, at disse grundværdier overlades til staten, anvendes til forbedring af bygningerne, har mere end rigelig dækning for de lån, de i almindelighed har givet i ejendommene. Derfor skal forslaget have min bedste anbefaling. Det er muligt, det skal gennemgå nogle ændringer, men det kan man se på.

Hvad angår dækningsreglerne, må jeg sige, at jeg hører til de grundskyldsfolk, der har den opfattelse, at grundskyld kun kan gennemføres mod erstatning. Den gamle tro på, at grundskyld var noget, man kunne gennemføre uden at give erstatning, tror jeg ikke gælder mere. Hvis man vil have grundskylden gennemført, tror jeg, der må gives erstatning — begrundelsen herfor skal jeg ikke komme nærmere ind på. Om det så vil være rigtigt at tage denne erstatning i form af en formueafgift, kan selvfølgelig diskuteres, og derfor tør jeg ikke sige god for dette afsnit; men jeg for mit vedkommende er villig til at drøfte, hvilke metoder der eventuelt må anvendes til fremskaffelse af de nødvendige midler.

Til slut blot dette: nu har jeg været medlem af folketinget i hvert fald i 16-17 år, og det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg ikke nærer nogen større beundring for den kyndighed, hvormed vore finanser

er blevet røgtet gennem en årrække. Pengene bliver stadig mindre og mindre værd. Det er frygten for inflationen, der ligger bag, og det er også frygten for inflationen, der på mange områder gør så stor fortræd. Derfor tror jeg, det ville være gavnligt at prøve noget nyt, og jeg tror, at det foreliggende lovforslag — altså grundskyld i det hele taget gennemført i form af grundstigningsskyld og frivillig overgang til fuld grundskyld — vil være et skridt i den rigtige retning for dem, der arbejder med landets jord; for dem, der er interesseret i kapitalen, i kapitalgevinster, kan interessen måske være en anden.

Ordføreren for forslagsstillerne (Oluf Pedersen): Må jeg først gøre den bemærkning, at jeg finder det højst besynderligt, at et æret medlem af det høje ting, der offentligt har erklæret sig som tilhænger af fuld grundskyld, offentligt har erklæret, at et bestemt forslag viser, på hvilket sagligt grundlag den kan gennemføres, derefter går imod dette saglige grundlag, som han tidligere gik ind for, uden med et eneste ord at skitsere, hvordan han så mener fuld grundskyld kan gennemføres. Altså — enten må det ærede medlem hr. Skytte sige, at han har opgivet ævred, eller også må han skitsere, give en lille antydning af, hvordan han mener man skal løse problemet. Hvis vi fik en sådan skitse frem, tror jeg, at det ærede medlem efter en gennemdrøftelse af spørgsmålet ville foretrække min løsning fremfor sin egen. Men kom med et forslag! Jeg venter at få et at se, måske i udvalget, og det skal være mig en glæde at se det; men jeg vil altså gerne se et resultat.

Dernæst vil jeg takke det ærede medlem hr. Aage Fogh for hans tilslutning, som er helt tilfredsstillende for mig, for vi føler os jo ikke bundet til en ganske bestemt form. Vi bruger med vilje ikke udtrykket „erstatning“, men ordet „afløsning“. Det drejer sig om en udligning af formuetabet mellem skødehaverne og andre formueejere. Det er den form, vi har valgt, idet vi foretrækker en ligelig afgift af alle formuer fremfor at lade skødehaverne alene betale. Det er altså en mild form for gennemførelse af fuld grundskyld; men vi er rede til at drøfte alle problemer og også til at afvente et forslag i udvalget fra det ærede medlem

[Oluf Pedersen.]

hr. Skytte, hvis han ikke i øjeblikket kan komme med en lille skitse eller blot en anvisning på, hvordan han ønsker man skal gå frem.

Man betænke, at grundskyldskommissionens forslag var bygget op på grundlag af principperne i jordlovene af 1919, som blev gennemført netop af det radikale venstre, og som ikke tillader, at man giver hverken konjunkturtillæg eller fejltillæg, sådan som det ærede medlems politiske ordfører har krævet — Niels Frederiksens og Kr. Pedersens politiske værk vil blive ødelagt, hvis man følger det ærede medlem hr. Skytte og hans politiske ordfører.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Oluf Pedersen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, der er nedsat til behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 179 af 23. juni 1956 om vurdering af landets faste ejendomme.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i postloven har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes onsdag den 30. januar kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i myndighedsloven.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om rettens pleje (vedrørende værgemål for mindreårige ægtebørn).

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om teaterdrift i København m. v.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om støtte til nybygning af fiskerfartøjer m. v.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskeri-erhvervet.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i postloven.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 14³⁰.

50. møde.

Onsdag den 30. januar kl. 14.

Formanden: I skrivelse af 26. januar meddeler forsvarsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. *Vagn Bro* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om bestyrelsen af de offentlige veje og forslag til lov om tilskud til de offentlige veje. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Vagn Bro* har vedkommende gruppe udpeget *Thisted Knudsen*, som herefter er valgt.